

Maarten van Rossem

Burgerschap op het Maarten van Rossem

Sinds 2021 gelden er wettelijke eisen voor bevordering van burgerschap en sociale cohesie in het voortgezet onderwijs. Die taak vraagt om gerichte aandacht van scholen. Scholen hebben veel ruimte om zelf te bepalen hoe ze hun burgerschapsonderwijs willen inrichten. Daardoor kunnen scholen rekening houden met wat hun leerlingen nodig hebben.

Het werd ons dit jaar duidelijk hoe belangrijk het is om die ruimte als school ook te pakken. De vraag is hoe je dat als school doet. We hebben geleerd dat de ontwikkeling pas echt gaat stromen als je goed weet wat voor school je bent en wie jouw leerlingen zijn.

Wie zijn onze leerlingen?

We zijn begonnen met een onderzoek. Wie zijn eigenlijk onze leerlingen, hun ouders en in welke wijken wonen zij? We hebben hiervoor met docenten gesproken en zijn de CSB-statistieken ingedoken.

Wat zijn onze burgerschapsvraagstukken? Waartoe willen we onze leerlingen berusten?

Met het onderzoek als startpunt zijn we ons vervolgens gaan buigen over onze schooleigen burgerschapsvraagstukken:

- De diversiteit van onze leerlingen zorgt ervoor dat onze leerlingen verschillende leefwerelden hebben. Het cultureel kapitaal van de leerlingen is divers gevormd. We vinden het belangrijk om het cultureel kapitaal van onze leerlingen te vergroten en ze kennis te laten maken met elkaars achtergronden.
- Onze leerlingen groeien op in een lage SES-wijk. Dit kan hun mate van zelfeffectiviteit beïnvloeden. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen een hoge mate van zelfeffectiviteit ontwikkelen zodat zij optimaal kunnen functioneren in onze samenleving.

Werkwijze

We werken dit schooljaar onder leiding van het bedrijf Tante Lean met een scrumwerkwijze. Dit betekent concreet voor onze werkgroep dat we op vaste momenten bij elkaar komen en dat we tijdens het ontwikkelproces in het hele team bespreken waar we staan. We vragen om input en feedback en werken zo toe naar ons einddoel: het is duidelijk is hoe je als docent individueel per les, maar ook schoolbreed omgaat met burgerschap.

We hebben duidelijke leerdoelen geformuleerd voor zowel de onderbouw als bovenbouw, gebaseerd op de kerndoelen van SLO, maar aangepast aan onze eigen leerlingen. De leerdoelen bespreken we samen met het team en verdelen we over verschillende onderdelen van het onderwijs, zoals mentorlessen, vakken en themaweken.

Samen verantwoordelijk

Door de leerdoelen op deze manier te verdelen over de school hopen we een gevoel van gezamenlijkheid te krijgen. We hebben dezelfde visie en dezelfde vraagstukken en pakken daar allemaal onze rol in. We hopen zo ook grip te krijgen op het onderdeel monitoren. Collega's krijgen de opdracht om de leerdoelen te verwerken in de lessen en om ook na te denken over hoe zij meten of de leerlingen het leerdoel hebben behaald.

Toekomst

De themaweken in de onderbouw zijn al een prachtig voorbeeld van hoe wij schoolbreed aan onze vraagstukken werken. Met veel passie, creativiteit en professionaliteit organiseren we twee weken per jaar activiteiten om leerlingen bewust te laten worden van hun eigen kracht. Trots zijn op wie je bent, waar je vandaan komt en solidariteit met de mensen om je heen zijn hier de voornaamste onderwerpen.

Onze overtuiging: als we de energie van deze mooie week verbinden met de opdracht van burgerschap, dan zetten we iets heel goeds neer. De vakdocenten en de mentoren hebben als klein team veel slagkracht om een doelgericht burgerschapscurriculum vorm te geven. Hierdoor nemen leerlingen met respect voor zichzelf, de omgeving en voor anderen een mooie plek kunnen in binnen onze samenleving.